

Jaarverslag 2006

Rekenkamercommissie Den Haag

Oktober 2007

De rekenkamercommissie heeft de eer u een verslag voor te leggen van de activiteiten in 2006. Wij leggen u dit jaar een kort verslag voor. Dat heeft een speciale reden.

Het jaar 2007 is voor de rekenkamercommissie het jaar van de evaluatie. Het presidium heeft het initiatief genomen tot een evaluatie en hij toetst daarin aan de ideeën die in 2003 in het advies van de rekeningencommissie ten grondslag hebben gelegen aan de oprichting van de rekenkamercommissie.

Parallel hieraan heeft de rekenkamercommissie haar eigen functioneren geëvalueerd. Zij heeft daarbij haar interne functioneren en de effecten bij raad en college diepgaand beoordeeld. Zij heeft haar conclusies en advies voorgelegd aan het presidium met het verzoek dit rapport met het oordeel van het presidium voor te leggen aan de gemeenteraad.

De raad krijgt beide evaluatierapporten met een advies voorgelegd en zal daarmee de beschikking hebben over informatie over het functioneren van de rekenkamercommissie. Het leek ons niet zinvol dat met een jaarverslag deels te herhalen. Toch willen we aan de wettelijke verplichting tot verslag voldoen om onze voornaamste doelgroep, de gemeenteraad, op de hoogte te brengen van het werk van de raadsleden en de externen in de rekenkamercommissie dat veelal achter de schermen plaatsvindt.

Het verslag volgt het stramien van de drie W – vragen:

- wat hebben we bereikt?
- wat hebben we daarvoor gedaan?
- wat heeft het gekost?

1. Wat hebben we bereikt?

U leest hierna eerst de voornemens van de rekenkamercommissie met vervolgens de resultaten van de onderzoeken bij college en gemeenteraad. Voor de vertraging van enkele onderzoeken geven we een verklaring.

Voornemens

In onze brief van november 2005 lieten wij de raad weten dat we vijf onderwerpen voor dat jaar op de rol hadden gezet die moesten leiden tot een oordeel van de rekenkamercommissie en aanbevelingen voor verbetering van het gemeentelijk beleid. De onderwerpen zijn:

1. verkeersveiligheidsbeleid
2. schoonhouden van de woonomgeving
3. sturing decentrale welzijnsorganisaties (follow up onderzoek)
4. begrotingsonderzoek (follow up onderzoek)
5. tarieven (G4 vergelijking)

De rekenkamercommissie wilde met de eerste twee onderwerpen bereiken dat we dichterbij de belevingswereld van de burger zouden komen te staan. Zowel verkeersveiligheid als de kwaliteit van de woonomgeving scoren hoog in allerlei informatie over de wensen en klachten van burgers in Den Haag. Door onderwerpen te kiezen die in de belevingswereld van de Haagse burger een belangrijke rol spelen hopen we de toegevoegde waarde van het gemeentelijk ingrijpen in de situatie van de burgers, in dit geval de verkeersveiligheid en de woonomgeving, te vergroten.

De onderzoeken Sturing decentrale welzijnsorganisaties en Programmabegroting zijn vervolgonderzoeken. Zij zijn bedoeld om na te gaan of en hoe de afspraken van de raad met het college die voortvloeiden uit de onderzoeken zijn uitgevoerd. De rekenkamercommissie wil met deze vervolgonderzoeken tevens inzicht geven in de effecten van haar onderzoek op middellange termijn.

Het onderzoek naar tarieven hebben we van de shortlist afgehaald. De inzet van dit onderzoek was om een vergelijking van de G4 te maken in samenwerking met die rekenkamers. De samenwerking op dit punt van de G4 rekenkamers is om allerlei praktische omstandigheden niet tot stand gekomen. Een onderzoek naar de tarieven van de gemeente Den Haag alleen leek ons minder zinvol.

Verkeersveiligheidsbeleid

Het onderzoek naar het verkeersveiligheidsbeleid is gepubliceerd in november 2006. Het onderzoek concludeerde dat het beleid in naam het landelijke kader Duurzaam Veilig volgt maar niet altijd op inhoud. Zo bleek het black spotbeleid (aanpak gevaarlijke locaties) in Den Haag veel nadruk te krijgen terwijl landelijk de nadruk ligt op trajecten en verkeersstromen. Een tweede conclusie was dat de halvering van het aantal zwaargewonde verkeersslachtoffers in vier jaar een succes was maar slechts zeer beperkt te maken had met het gemeentelijk beleid. De rekenkamercommissie beval onder meer aan om het beleid meer in overeenstemming met de landelijke uitgangspunten te brengen en nieuw beleid veel meer op het gewenste effect (reductie slachtoffers) in te zetten.

De raadscommissie sprak zich positief uit over de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamercommissie. De wethouder zegde tijdens de vergadering toe het voorgenomen verkeersveiligheidsplan van januari 2007 met een jaar te vertragen om tijd te scheppen voor uitvoering van de aanbevelingen. De raadscommissie kon medio 2007 een concept plan tegemoet zien.

Vertraging onderzoeken

De hierna volgende onderzoeken zijn later gepubliceerd dan aangekondigd bij de raad. Wij kunnen dit gegeven vaststellen, maar niet zonder tevens daarbij op te merken dat dit geen navolging verdient en voor de toekomst anders zal moeten gaan.

In onze evaluatie van ons eigen functioneren, die u tevens binnenkort tegemoet zult zien of die u al in uw bezit heeft, hebben wij op de noodzaak voor verbetering gewezen. Wij verwezen naar de uitbesteding die veel meer tijd en aandacht kost dan bij de voorbereiding van de rekenkamercommissie gedacht is. Wij wezen op de belasting van de leden van de rekenkamercommissie die weinig mogelijkheden biedt om tussentijds te versnellen. De wisseling van leden door onder meer verkiezingen maakt dat de onderzoeken vertraging oplopen. De beperkte ondersteuning met één fulltime secretaris gaat werken als “flessenhals” voor de lopende projecten. Door de uitloop van onderzoeken in de afrondingsfase en de start van nieuwe onderzoeken zijn rond de jaarwisseling 2006 – 2007 zeven projecten tegelijkertijd gaande. Wij hebben in de evaluatie voorstellen gedaan voor verbetering van onze bedrijfsvoering en verwijzen graag naar die tekst.

Schoonhouden woonomgeving

Het onderzoek kunnen we naar verwachting in oktober 2007 publiceren. Dit onderzoek ondervond vertraging doordat het onderzoeksbureau zich beperkte tot het breedte onderzoek en de verdieping niet meer wilde uitvoeren. De rekenkamercommissie was daardoor gedwongen een andere uitvoerder te zoeken. Dat is gelukt maar met vertraging in de uitvoering. Ten tijde van het schrijven van dit verslag lagen de conclusies en aanbevelingen bij het college met een verzoek om een reactie.

Decentrale welzijnsorganisaties

Het onderzoek naar de sturing van decentrale welzijnsorganisaties is in juni 2007 gepubliceerd. De rekenkamercommissie concludeerde onder meer dat het college onvoldoende zicht heeft op de tussentijdse financiële ontwikkeling van de welzijnsorganisaties. Ook heeft het college nog steeds onvoldoende grip op de doelmatige besteding van de subsidies. De rekenkamercommissie adviseerde om door kostenvergelijking gelden doelmatiger te doen besteden en de huidige subsidieregeling te doen groeien naar een regeling die meer uitgaat van effecten voor burgers.

Kwaliteit programmabegroting

De rekenkamercommissie publiceerde dit onderzoek in juli 2007. De conclusies in dit onderzoek waren onder meer dat de begrotingstekst sinds 2005 veel leesbaarder is geworden door aanhoudende initiatieven van college en raad. Tegelijk wordt de begroting nog te weinig gebruikt om te sturen. Zo gebruiken raadsleden de begroting vooral als instrument om te sturen op speerpunten en niet voor een afweging van prioriteiten vanuit het geheel aan wensen en budgetten. Ook de ambtelijke diensten laten zich soms meer door landelijke kaders en beleid sturen dan door de eigen begroting. De rekenkamercommissie adviseerde de raad om zich te bezinnen op de functie van de begroting in de uitoefening van haar budgetrecht. Zij adviseerde de raad tevens om van het college garantie te vragen de begroting onverkort door de ambtelijke diensten te laten uitvoeren.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor het bereiken van bovengenoemde effecten verricht de rekenkamercommissie voorbereidend werk. U leest hierna een opsomming van activiteiten.

Onderzoek en onderzoekbegeleiding

De rekenkamercommissie kwam in elf plenaire sessies bijeen, waaronder één in juni 2006 om de nieuw samengestelde commissie met elkaar kennis te laten maken en uitgangspunten voor functioneren te bepalen. De commissie vergadert tijdens reguliere vergaderingen in de regel tussen de anderhalf en tweeënehalf uur om alle lopende onderzoeken door te spreken en andere voorkomende zaken de aandacht te geven.

Naast de plenaire bijeenkomsten kent de rekenkamercommissie begeleidingsbijeenkomsten met onderzoekers van externe bureaus om de aanbesteding, de voortgang en de inhoudelijke ontwikkelingen van onderzoek te bespreken. Ook het vooronderzoek voor de ontwikkeling van de probleem- en doelstelling van het onderwerp kost aandacht van de begeleiders en natuurlijk de overlegmomenten met wethouders voor aankondiging en afhechting van onderzoek. Daarmee zijn in 2006 naar schatting veertig bijeenkomsten in grotere en kleinere samenstelling gemoeid.

Afstemmingsoverleg en uitwisseling

De voorzitter overlegt ad hoc met de directeur Accountantsdienst van de gemeente. Dit overleg vindt gemiddeld twee à drie keer per jaar plaats. Naast afstemming en uitwisseling van kennis heeft de Wet toezicht accountantsorganisaties (WTA) de aandacht gevraagd.

De Wet toezicht accountantsorganisaties stelt eisen aan de deskundigheid van accountantsorganisaties en de kwaliteit van hun taakuitvoering. De wet en het bijbehorende besluit zijn met ingang van 1 oktober 2006 in werking. Voor het toezicht op de private accountantorganisaties is de Nederlandse Mededingingsautoriteit bevoegd. Voor gemeenten met een interne accountantsorganisatie is de lokale rekenkamer bevoegd. Dit laatste is bij de gemeente Den Haag het geval. De rekenkamercommissie Den Haag heeft zich in overleg met de NMA en de G4 rekenkamers voorbereid op het toezicht op de interne accountantsdienst. Uitgangspunt voor de rekenkamercommissie is dat het toezicht volgens de wettelijke vereisten dient te gebeuren en op een efficiënte manier. Het efficiencyuitgangspunt houdt in dat de rekenkamercommissie zoveel mogelijk gebruik maakt van controle die al door anderen gedaan wordt.

De voorzitter overlegt verder periodiek met de raadsgriffier. Onderwerp van dit overleg heeft te maken met de begeleiding van rekenkamerrapporten in de raad en raadscommissies en alle verdere praktische zaken waarmee de griffier de raad en rekenkamercommissie kan ondersteunen.

Twee maal jaarlijks overleggen de rekenkamers van de vier grote steden. Dit overleg kent een meer strategisch karakter, uitwisseling van ervaring en het onderzoeken mogelijkheden tot meer of minder vergaande vormen van samenwerking.

In regioverband van Haaglanden ontmoeten de aangesloten rekenkamer(commissie)s elkaar twee maal per jaar. De uitwisseling van ervaringen en informatie wordt in dit overleg vooral gekenmerkt door het nog jonge bestaan van veel van de aangesloten rekenkamers en de wisselende fasen van ontwikkeling.

Overige werkzaamheden

Leden van de rekenkamercommissie bezoeken relevante congressen. Te noemen zijn het jaarlijkse congres van de Nederlandse vereniging van rekenkamers en rekenkamercommissies (NVRK) en de jaarlijkse bijeenkomst van “de lokale rekenkamer”. Beide bijeenkomsten staan in het licht van uitwisseling van kennis en ervaringen en zijn geschikt voor networking in de kringen van rekenkamers.

Ter voorbereiding van de programmering voor 2007 heeft de rekenkamercommissie tegen het einde van 2006 de fracties bezocht en de wensen en verlangens geïnventariseerd. De resultaten zijn verwerkt in het programma 2007 en het strategieplan 2007 – 2010, dat wij u eerder hebben toegestuurd.

Samenstelling

De rekenkamercommissie bestond op 1 januari 2006 uit:

1. Ad Vergeer voorzitter, extern lid	4. Adri Kaland raadslid
2. Anne Mulder vice voorzitter, raadslid	5. Ing Yoe Tan extern lid
3. Bert van Alphen raadslid	6. Pieter Welp extern lid
	7. Albert van der Zalm raadslid

Twee van de drie externen waren op dat moment nieuw. Door de voorjaarsverkiezingen voor een nieuwe raad wijzigde de samenstelling van de rekenkamercommissie voor de raadsleden volledig. Voorbereiding op de verkiezingen en de inwerkperiode voor nieuwe raadsleden in de rekenkamercommissie ging betekende vertraging in de besluitvorming van de rekenkamercommissie. Daarmee zag de samenstelling er na de verkiezingen als volgt uit:

1. Ad Vergeer voorzitter, extern lid	5. Ing Yoe Tan extern lid
2. Ries Smits, vice voorzitter, raadslid	6. Jelle Tiernego, raadslid
3. Susan Cohen Jehoram, raadslid	7. Pieter Welp extern lid
4. Ibo Gülsen, raadslid	

Communicatie

De rekenkamercommissie heeft een website in eigen beheer, te bereiken op www.rekenkamercommissie.nl. De website fungeert als medium om de producten aan het publiek en pers bekend te maken en als archief voor publicaties. Het aantal bezoeken varieert tussen de 550 en 700 per maand met een gemiddelde van 650.

Voor het onderzoek “Aankoop informatietechnologie” heeft de rekenkamercommissie een eervolle vermelding gekregen van de NVRK en behoorde daarmee tot de beste vijf onderzoeken van vijftwintig.

3. Wat heeft het gekost?

De Rekenkamercommissie heeft voor de uitvoering van haar werkzaamheden jaarlijks de beschikking over een budget van €288.000.- (peiljaar 2005). Deze middelen worden als volgt begroot:

1. uitbesteding onderzoek en publicatiekosten	€170.000
2. vergoeding externe leden	€ 30.000
3. secretariaat incl. overheadvergoeding gemeente	€ 85.000
4. <u>diversen</u>	<u>€ 3.000 +</u>
totaal	€288.000

Het merendeel van het beschikbare budget geven we uit aan de uitbesteding onderzoekwerkzaamheden. De feitelijke uitgaven voor onderzoek waren als volgt:

1. verkeersveiligheidsbeleid	€ 50.980
2. schoonhouden van de woonomgeving	€ 60.468
3. sturing decentrale welzijnsorganisaties	€ 35.553
4. <u>begrotingsonderzoek</u>	<u>€ 17.483 +</u>
totaal	€164.484

De personele inzet die met het beschikbare budget wordt gerealiseerd bestaat uit de fulltime ondersteuning van de rekenkamercommissie door de secretaris en de personele inzet van de externe leden van de commissie, te weten de voorzitter (0,2 fte.) en twee leden (2 x 0,1 fte.). De personele inzet van de raadsleden die zitting hebben in de rekenkamercommissie drukt niet op het beschikbare budget. De personele inzet van de secretaris en de commissieleden wordt volledig gebruikt voor de begeleiding van onderzoek. Voor het uitvoeren van eigenstandig onderzoek is de beschikbare personele capaciteit niet toereikend.